

Dosarul nr. 2ra-928/23
2-21021087-01-2ra-03072023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. V. Gîrleanu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Sîrbu, D. Dulghieru, V. Buhnaci)

ÎNCHEIERE

11 octombrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Viorica Puica
Oxana Parfeni
Aliona Donos

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Olga Grosu, reprezentată de avocatul Elena Organ,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Grosu împotriva Olgăi Grosu cu privire la desfacerea căsătoriei,

împotriva deciziei din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Olga Grosu și s-a menținut hotărârea din 28 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a ț ă:

La 09 februarie 2021, Igor Grosu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Olgăi Gros, cu privire la desfacerea căsătoriei.

În motivarea cererii de chemare în judecată, Igor Grosu a invocat că, la *****, a încheiat căsătoria cu Olga Grosu. Căsătoria a fost înregistrată la Oficiul Stării Civile mun. Chișinău și trecută în actele de căsătorie cu numărul *****, pentru ambii fiind prima căsătorie.

Din căsătorie au un copil minor, *****, născut la *****, care după desfacerea căsătoriei, de comun acord cu pârâta, au stabilit că va rămâne la întreținerea și educația comună, cu toate că va locui la domiciliul mamei. Cu pârâta, în timpul căsătoriei, nu au agonisit avere comună.

A menționat că, de nenumărate ori a încercat să restabilească relațiile cu pârâta, însă tentativele de a păstra familia s-au soldat cu eșec. Astfel, viața comună cu Olga Grosu nu este posibilă, au caractere diferite, fapt ce duce la neînțelegeri și certuri în familie, din această cauză locuiesc separat mai mult de un an.

A susținut că, incompatibilitatea caracterelor și viziunile contrare asupra modului și principiilor de conviețuire în contextul atmosferei create l-au condus la convingerea fermă privind imposibilitatea păstrării familiei.

În această situație, consideră inoportună menținerea familiei, eșuând toate căile de împăcare, fapt pentru care a solicitat desfacerea căsătoriei.

A mai precizat că, pârâta este de acord cu desfacerea căsătoriei, însă refuză să se prezinte la un birou notarial pentru desfacerea căsătoriei, motivând că se află peste hotarele țării, fiind nevoit să apeleze în instanța judecătorească cu cerere de desfacere a căsătoriei.

La 15 septembrie 2021, Olga Grosu, reprezentată de avocatul Elena Organ, a depus cerere reconvențională împotriva lui Igor Grosu, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Buiucani, mun. Chișinău, cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor.

Prin încheierea protocolară din 15 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, nu s-a dat curs cererii reconvenționale, deoarece nu a fost achitată taxa de stat în mărime de 100 lei pentru pretenția cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, s-a solicitat concretizarea pretenției cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copilului minor, fiind acordat termen până la data de 06 octombrie 2021, pentru înlăturarea neajunsurilor stabilite.

Prin încheierea din 06 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a restituit acțiunea reconvențională depusă de Olga Grosu, reprezentată de avocatul Elena Organ, împotriva lui Igor Grosu, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Buiucani, mun. Chișinău, cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere.

La 18 octombrie 2021, Olga Grosu, reprezentată de avocatul Elena Organ, a contestat cu recurs încheierea din 06 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea încheierii primei instanțe, cu admiterea cererii reconvenționale pentru examinare concomitent cu acțiunea inițială și restituirea cauzei spre examinare în același complet de judecată.

Prin decizia din 06 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins recursul declarat de Olga Grosu, reprezentată de avocatul Elena Organ și s-a menținut încheierea din 06 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Grosu împotriva Olgăi Grosu cu privire la desfacerea căsătoriei.

Prin hotărârea din 28 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Igor Grosu împotriva Olgăi Grosu cu privire la desfacerea căsătoriei. S-a desfăcut căsătoria încheiată la *****, între Igor Grosu și Olga Grosu, de către Oficiul Stării Civile mun. Chișinău, sub nr. *****. La eliberarea certificatului de divorț, s-a încasat taxa de stat de la Igor Grosu și Olga Grosu, în mărime de 500 % din cota procentuală fixă în unități convenționale, adică câte 100 lei de la fiecare.

La data de 11 martie 2022, Olga Grosu, reprezentată de avocatul Elena Organ, a depus apel împotriva hotărârii din 28 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de Olga Grosu, reprezentată de avocatul Elena Organ și s-a menținut hotărârea din 28 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a reținut că, prima instanță în mod întemeiat a ajuns la concluzia de a desface căsătoria dintre părți, or, în cadrul judecării cauzei în fond, participanții la proces și-au manifestat acordul vizavi de acest fapt, s-a constatat imposibilitatea menținerii familiei. Respectiv, imposibilitatea menținerii familiei a fost confirmată și la judecarea cauzei în ordine de apel, hotărârea instanței de fond în partea respectivă nici nu a fost contestată de către părți.

Ce ține de argumentul apelantei/pârâtei precum că instanța de fond nu s-a expus asupra pretenției cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere, Curtea de Apel Chișinău a menționat că, în speță, reclamantul nu a formulat cerințe cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere.

Instanța de apel nu a reținut alegațiile apelantei cu privire la restituirea acțiunii reconvenționale, constatând că sunt lipsite de substrat juridic, or, faptele stabilite prin încheierea irevocabilă a instanței de fond, ce nu se contestă odată cu fondul cauzei, nu pot fi contestate la judecarea cauze civile în ordine de apel.

La 19 iunie 2023, Olga Grosu, reprezentată de avocatul Elena Organ, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie modificată hotărârea din 28 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu dispunerea stabilirii domiciliului copilului minor cu mama și încasării din contul lui Igor Grosu, în beneficiul recurente, a pensiei pentru întreținerea copilului minor, ce va constitui 1/4 din toate veniturile intimatului, pensia fiind calculată din ziua depunerii cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului, a invocat că, instanța de apel a încălcat atât legea materială, cât și cea procesuală la pronunțarea deciziei.

A susținut că, la examinarea cauzei, instanțele ierarhic inferioare nu au aplicat la dispozițiile art. 38 alin. (1) și (2) lit. b) din Codul familiei, potrivit cărora, în cazul lipsei unui acord între soți, instanța judecătorească este obligată să determine care dintre părinți va plăti pensia de întreținere a copiilor minori și mărimea acesteia.

În opinia recurente, instanța de fond trebuia, din oficiu, să rezolve chestiunile cu privire la drepturile copilului minor, deoarece în prezenta speță soții nu au încheiat un acord cu privire la stabilirea domiciliului și pensiei pentru întreținerea copilului.

A mai menționat că, în cadrul procesului a depus cerere reconvențională, prin care a solicitat stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere, însă prin încheierea din 06 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a restituit cererea reconvențională. Ulterior, a contestat încheierea, iar cererea de recurs a fost examinată de completul de judecată format din judecătorii care au participat la examinarea cererii de apel. În opinia recurente, completul de judecată nu putea să examineze cauza în ordine de apel și urma să se abțină de la examinarea cauzei, deoarece și-au expus opinia pe acest litigiu.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 15 februarie 2023.

Totodată, potrivit scrisorii de expediere a actului judecătoresc (f.d. 103), la 14 aprilie 2023, Curtea de Apel Chișinău a expediat părților copia deciziei integrale din 15 februarie 2023, care a fost recepționată la 19 aprilie 2023 (f.d.107).

Astfel, recursul declarat de către Olga Grosu, reprezentată de avocatul Elena Organ, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

La 03 iulie 2023, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa intimatului Igor Grosu, copia recursului declarat de către Olga Grosu, reprezentată de avocatul Elena Organ, împotriva deciziei din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d.111).

Până la examinarea recursului, intimatul Igor Grosu nu și-a valorificat drepturile sale procedurale și nu a depus referință la recursul declarat de către Olga Grosu, reprezentată de avocatul Elena Organ.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Recursul declarat de Olga Grosu, reprezentată de avocatul Elena Organ, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului declarat de Olga Grosu, reprezentată de avocatul Elena Organ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, 19 iunie 2023, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a

fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

Din analiza recursului declarat rezultă că, Olga Grosu, reprezentată de avocatul Elena Organ, a invocat temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin. (2) lit. a), c) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data de 19 iunie 2023.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, reținând că recurenta a făcut trimitere la temeiurile de drept prevăzute de art. 432 alin. (2) lit. a), c) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, normă citată supra, nu a stabilit că instanța nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și nici interpretarea în mod eronat a legii de către instanța judecătorească.

În context, Completul de judecată constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurenteii cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat de către Olga Grosu, reprezentată de avocatul Elena Organ, nu rezultă că instanța de apel a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38, cauza Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (cauza *Helmers c. Suediei*, 09 octombrie 1991).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de Olga Grosu, reprezentată de avocatul Elena Organ, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art.440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Olga Grosu, reprezentată de avocatul Elena Organ, împotriva deciziei din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Grosu împotriva Olgăi Grosu cu privire la desfacerea căsătoriei.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos